

RAPPORTS LURA,
2 ÅR, TYSK
SCHÄFERHUND

HÖCKGÅRDENS DIXI,
8 ÅR,
VÄSTGÖTASPETS

Barbro bytte från stor och ståtlig till liten och envvis

Efter ett långt liv som schäferägare hade Barbro Börjesson bestämt sig för en annan ras. Så kom den tuffa lilla västgötaspetsen Dixi, som inte alltid lyssnar ens på denna erfarna hundtränare.

TEXT LENA HEIMLÉN FOTO ANNA TÄRNHUVUD

Barbro Börjesson bestämde sig för många år sedan att den dagen hon inte skulle vara schäferägare längre skulle hon välja västgötaspets.

Inför varje hundköp bör man tänka igenom vad man vill med sitt hundägande, vilken typ av hund som passar i familjen och livet, hur mycket man orkar med av skötsel, motion och aktiviteter samt om man ska ha tik eller hane, brukshund, jakthund eller sällskapshund...

Barbro har ett helt livs erfarenhet av att föda upp, tävla och leva med tysk schäferhund och i familjen har det alltid funnits minst två hundar. Den sista schäferhunden, Ditttegårdens Volga, blev nästan 14 år gammal och var frisk och pigg ända till slutet.

- Anledningen till att jag valde en ny och mindre hundras var helt enkelt min och makens ålder. Jag ville vara övertygad om att på egen hand fysiskt klara en hund under hela dess livstid. Vi visste hur krävande de första två åren är med en ung schäfer. Samtidigt som den är spännande är den framför

allt fysiskt jobbig. Att vara utan hund var otänkbart.

Barbros man hade svårt att tänka sig något annat än schäfer, men hon tog strid för sitt val av Västgötaspets.

- När det lilla knytet väl kom hem och jag satte ner henne på köksgolvet - ja, då var det klart! Men att gå så långt som att hon skulle få ligga i våra sängar fanns inte på kartan - det hade ju aldrig våra schäfrar fått göra. Men, när hon somnat gott mellan oss första kvällen, var det också klart!

Barbro och hennes man levde nästan ett halvår utan hund. Under tiden letade hon efter rätt uppfödare. För Barbro var det också viktigt att välja en ras som inte har några påtagliga hälsoproblem och som inte kräver omfattande pälsvård eftersom hon har drabbats av artros i händerna.

Skaffa valp när man har äldre hund?

Det är inte ovanligt att man vill skaffa en ny hund när den man har börjar bli lite till åren. Det är på gott och ont och beror främst på hur den äldre hunden kommer överens med

Lär känna en ny hundras

Orsakerna till att byta hundras skiftar lika mycket som livssituation och handlar om allt från praktiska överväganden till ren förälskelse. Här är några tips på hur du lär känna en ny hundras.

- Läs på hos rasklubbar och på SKKs webbplats www.kopahund.se. Där hittar du massor av matnyttig information. Blunda inte för sjukdomar och andra problem som kan finnas inom rasen.
- Gå på utställning och kolla in hundarna - inte bara i utställningsringen utan också utanför! Är det lugnt, skälligt, glatt, sömnigt?
- Besök rasklubbstorget på till exempel Stockholm Hundmässa och MyDog. Där kan du hälsa på hundarna och prata med hundägare.
- Kontakta uppfödare av hundrasen du är intresserad av, kanske kan du få hälsa på och träffa flera hundar av samma sort?
- Många hundägare uppskattar att man visar intresse för deras hundar, så var inte rädd för att ställa frågor när du möter någon med din favoritras.

Barbro Börjessons Dixi umgås gärna med Lura, som tillhör Barbros dotter.

”Valet av hund måste få ta tid. Panikköp blir sällan bra!”

andra. Barbro menar att om ens hund trivs i andra hundars sällskap kan man såklart utöka hundfloeken, men en liten valp kan bli jobbig för en äldre hund. Ett av hennes tips är att bjuda hem en kompis som har en valp och studera hur den egna hunden beter sig. Om man sedan bestämmer sig för att utöka hundfloeken, är det bra att första mötet mellan den äldre hunden och valpen sker på neutral mark där den äldre inte behöver försvara matskål, säng eller leksaker.

En vuxen, lugn och trygg hund är en god hjälp när man ska fostra en ny valp, säger Barbro, men om det finns problem i floeken kan det bli jobbigt. Om hunden skäller, jagar bilar, hoppar på folk eller har andra störande beteenden, finns en risk att den nya hunden lägger sig till med samma olater. Barbros första avelshund var mentalt stabil och hon är säker på att mycket av den hundens beteenden har förts vidare till de hundar som kom efter.

- Ja och sen kom den här skittuffa lilla västgötaspetsen! skrattar Barbro. Hon är den envisaste man kan tänka sig! Hon vägrade halsband och visade tydligt att hon inte tänkte låta mig bestämma. Så fort jag krånglat på henne halsbandet satte hon sig och vägrade röra sig ur fläcken. Sedan fick hon för sig att grannarna inte fick passera förbi hur som helst och skällde vilt. Dixi skäller fortfarande i tid och otid och mina vänner undrar varför jag inte kan lära henne av med det. Men det går inte! Rasen använder sitt skall för att larma om någon obehörig kommer till gården och även när de vallar kor, så skallet ingår i deras arbetssätt.

Allt går inte att träna bort

Barbro menar att vissa oönskade beteenden får man acceptera att hunden har, man får fokusera på vilka man tycker är viktigast att träna bort. I Barbros fall var det jakten. Hon fick slita ett helt år med att stävja Dixis jaktlust. Båda var envisa och Barbro fick byta taktik några gånger innan hon vann.

- Om man inte når det resultat man vill måste man byta strategi, säger hon bestämt. Jag blir lika förvånad varje gång jag möter hundägare som tragglar på samma sätt med sina hundar och inte kommer någon vart. 'Men varför fortsätter du på det där sättet när det inte fungerar' brukar jag fråga och får ofta svaret att man är rädd att misslyckas om man provar något annat. Men misslyckandet är ju att hunden har kvar ett beteende som man inte gillar! Det går faktiskt att lära gamla hundar att sitta, även om det kan ta lite längre tid.

Handfasta råd i TV

Barbro har en klar uppfattning om vad som fungerar om man vill ändra en hunds beteende, men hon förkastar absolut inte andra instruktörers metoder.

”Det är tur att vi tycker olika, annars skulle ju ingenting utvecklas” säger hon. Barbro var en av de första med att ge hundägare handfasta råd i TV. Sedan 1999 har Hundskolan visats i SVT. Hon är en ödmjuk, positiv och prestigelös person som inte gillar titlar, trots en lång meritlista. Hon kallar sig helst hundägarinstruktör.

- Det är ju ägarna jag lär hur de ska göra, hundarna använder jag bara för att visa vad deras hund kan. Om inte ägaren

ELIN SANDSTRÖM

Yrke Hundpsykolog, hundfrisör och lärare på Hundens hus. Bor Stockholm. Hundar Marta, afghanhund, 4 år, och Brego, chinese crested dog, 1 år.

DÄRFÖR VALDE JAG EN NY RAS

”Min nya hund är lättare att jobba med”

↘ Elin Sandström börjar med att tydligt slå fast:
- Afghanhund är ingen nybörjarras! Men det är helt klart min ras, säger hon sedan.

Ändå valde Elin chinese crested dog när det var dags att utöka floeken med en fjärde hund.

- Eftersom det är mitt yrke behöver jag hålla hundträningen i gång. Min dotter har särskilda behov och därför bestämde jag mig nu senast för att välja en ras som är lite lättare att jobba med.

Genom sitt jobb kom hon i kontakt med en underbar chinese crested och blev nyfiken. När hon studerade honom såg hon fler och fler likheter med afghanerna, bortsett från jakten.

- Afghanhundar är hopplöst svåra vad gäller jaktinstinkten. De jagar med ögonen och de jagar i flock. Om man jämför med en retriever som arbetar tillsammans med sin förare, så kan man säga att afghaner inte tycker att de behöver en människa. De klarar hela jakten på egen hand. Alltså kan jag aldrig ha dem okopplade.

Sedan lille Brego kom i in i floeken har det blivit ännu tydligare. Han klarar sig utmärkt bland de tre stora tikarna, men när de får syn på ett byte och tjuter av jaktlust, förstår han ingenting.

- Det är riktigt komiskt att se, säger Elin. Brego ser helt förvirrad ut och undrar vad som händer.

Hon beskriver honom som en liten clown. Han är glad, tuff och framåt. Lätt att träna och behöver hållas igång. Med tiden vill hon även delta med honom på hundutställningar.

- Jag är så glad för Brego. Han är dessutom underbar med min dotter och tar stort ansvar för att lugna henne när det behövs. Trots min kärlek till afghaner har jag inte haft min sista chinese crested dog!

Elin vill passa på att avliva en envis myt om afghanhundar, den att de inte skulle vara smarta:

- Jag brukar säga att mina kör över mig varje dag. De är otroligt självständiga individer som helt enkelt inte gör vad som helst för en köttbulle. Däremot kan de vara nästan beräknande i att klura ut saker. Jag har till exempel dubbla haspar på förrådet där foderstücken står, för min äldsta hund väntar tills hela huset sover innan hon smyger dit och öppnar dörren. Är inte det smart?

BARBRO BÖRJESSON

Yrke Barbro gillar inte titlar men här är ett axplock ur hennes CV: Blev SBK-instruktör på 1960-talet. Lärare vid Hundskolan i Sollefteå. Mentaltestdomare sedan 1979. Uppfödare av tysk schäferhund under kennelnamnet Ditttegården. Författare som fick Svenska Djurskyddsforeningens litteraturpris 2006 för lärorika TV-program och för att bredda förståelsen mellan hundägare och hund. **Aktuell med** Boken Fyra lätta steg som kom förra året.

”Det är ju inte självklart att två individer trivs ihop när man föser ihop dem under samma tak. Det gäller både två- och fyrbenta.”

ändrar på sig, kommer inte heller hunden att göra det.

Man måste vara beredd på att pröva sig fram tills man hittar en modell som funkar; ett sätt passar den ena men inte den andra. Men finns det några hopplösa fall? Ja, både bland hundar och människor finns det individer som inte klarar att anpassa sig socialt, men de är inte många menar Barbro. Ibland händer det att hund och ägare inte passar ihop, eller att den nya och den gamla hunden inte trivs tillsammans.

- Om två hundar inte gillar varandra så måste man se till vad som är bäst för hundarna, inte hur det känns i det egna hjärtat. I vissa fall återstår bara alternativet omplacering. Hundar har en fantastisk anpassningsförmåga och finner sig snabbt tillrätta i nya miljöer och med nya människor där den trivs och känner trygghet.

Tänk igenom hundköpet noga

Så, oavsett om man köper sin första eller åttonde hund är Barbros råd att tänka igenom hundköpet mycket noggrant. ”Att vara hundägare är spännande! Det allra viktigaste, det som vårt hundägande måste bygga på, är att vi ska skapa en så god relation som möjligt till den nya familjemedlemmen. När vi gjort det blir all typ av träning så väldigt mycket enklare för de mål vi sätter upp.” Saxat ur Barbros senaste bok Fyra lätta steg. 🐾

JAN-OLOV HOLMQVIST

Yrke Ambulanssjukvårdare. Uppfödare av saluki. Dömer en del inofficiella utställningar. **Bor** Risögrund, Kalix. **Hundar** Sensi, 4 år och Ilpo, 2 år, båda saluki.

DÄRFÖR VALDE JAG EN NY RAS

”Salukin är så fascinerande”

↘ Jan-Olov sparade ihop till 800 kronor och köpte sin första tyska schäferhund i tonåren.

- Min sista schäfer dog 2011. Rasen ligger mig varmt om hjärtat, men då hade jag redan bestämt mig för att byta.

Man kan inte nog framhålla vikten av medvetna rasval, menar Jan-Olov. Han tycker blivande hundägare ska fråga sig: 1. Vad vill jag göra med min hund? Ska jag ha en ”promenadkompis”, en jakt- eller en brukshund? 2. Hur stor ska hunden vara? Måste jag byta till en större bil? Klarar barnen av att rasta hunden? 3. Hur mycket pälsvård är jag intresserad av? 4. Hur frisk är rasen? Ta reda på fakta om eventuella problem och sjukdomar.

Under 30 år födde Jan-Olov upp bichon frisé. Då var frågan om pälsvård ofta aktuell. Bad och klippning var en återkommande sysselsättning.

- Det kom valpköpare till mig efteråt och sa att om de hade förstätt hur mycket pälsvård hunden behöver så hade de valt en annan ras. Och jag som inte gjorde något annat än tjatade om pälsvården med valpköparna!

Han är fortfarande mycket förtjust i bichon frisé, men har valt att koncentrera sig på saluki.

- Innan jag ens hade träffat en saluki var jag fascinerad av exteriören. Alltså gjorde jag precis det man säger att folk gör fel, valde på grund av utseende! Jag gillar att de ser märkvärdiga och lite högmöjiga ut, med ett personligt och vänligt sätt.

Men hans val var inte överilat. När den första salukin kom i huset 1996 var Jan-Olov väl förberedd. I dag är han uppfödare och har fem hundar hemma. Inomhus är de stillsamma och ligger oftast ihoprullade i soffor och fåtöljer. Utomhus förändras de totalt. Man kan säga att de har en tydlig av och på knapp, utan mellanlägen. Jaktinstinkten är stor.

- Det jag lägger mest tid på är inkallningen. En saluki jagar med ögonen, men jag har helt enkelt bestämt mig för att det ska gå, och det gör det. Lär man sin saluki inkallning så har man en ganska lättmotionerad hund.

Varje dag tar han sina hundar på en åtta kilometer lång promenad. Själv cyklar han på sommaren och åker spark på vintern. Hundarna travar bredvid. När de kommer till stora, obefolkade vidder får de sträcka ut och springa.

Jan-Olov har hittat hem med sitt rasval:

- Aldrig någonsin kommer jag att byta igen.

